

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ZEW/500/15/2010/PW

Warszawa, 8 kwietnia 2010 roku

**Pani
Jolanta Fedak
Minister Pracy i Polityki Społecznej**

Szanowna Pani Minister,

otrzymuję sygnały o skreślaniu z list domów dziecka wychowanków, kierowanych do Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych i Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii. Umieszczenie wychowanka w placówce resocjalizacyjnej często jest dla organów prowadzących placówki opiekuńczo-wychowawcze wystarczającym powodem do skreślenia dziecka z listy jej podopiecznych. Dzieje się tak wbrew postanowieniu sądu o umieszczeniu dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej, nadal – mimo skierowania dziecka na resocjalizację – obowiązującego. Zarówno MOW, jak i MOS zapewniają opiekę całodobową, ale nie całkowitą. Pobyt dziecka w tych placówkach powinien mieć z założenia charakter czasowy – do momentu poprawy zachowania. Nie do przyjęcia jest zatem sytuacja, gdy dziecko, pozbawione opieki rodzicielskiej, zostaje pozbawione także opieki placówki, do której zostało skierowane postanowieniem sądu. Po raz kolejny traci ono stabilne środowisko wychowawcze.

Każda zmiana w życiu dziecka powinna być przeprowadzona z pełnym uwzględnieniem jej konsekwencji. Umieszczenie wychowanka w placówce resocjalizacyjnej nie może powodować utraty stałego miejsca zamieszkania. Dziecko – nawet jeśli sprawia problemy – musi wiedzieć, że będzie miało dokąd wrócić, gdy poprawi swoje zachowanie. Ponadto dzieci, przebywające w ośrodkach o charakterze resocjalizacyjnym powinny być odwiedzane przez bliskich lub przez osoby, zastępujące najbliższych krewnych, czyli wychowawców z placówki opiekuńczo-wychowawczej. Dziecko powinno mieć możliwość wyjazdu na przepustki świąteczne do domu rodzinnego lub miejsca, pełniącego tę rolę. Chęć powrotu do stałego miejsca zamieszkania powinna motywować do poprawy zachowania.

Skreślenie z listy domu dziecka powoduje również brak możliwości zabezpieczenia materialnego wychowanka. Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze oraz Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii nie otrzymują środków finansowych z budżetu państwa na zakup artykułów niezbędnych do życia, jak odzież czy środki czystości.

W związku z powyższym, na podstawie art. 10a ust. 1 ustawy z 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), zwracam się do Pani Minister z prośbą o podjęcie działań, powstrzymujących proceder bezprawnego skreślenia dzieci, pozbawionych opieki rodziców, a przebywających w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych i Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii z list placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Z wyrazami szacunku
Marek P. P.

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia 27.04. 2010r.

Jolanta Fedak

DSR-I-0712-3-1-TU/10

**Pan
Marek Michalak
Rzecznik Praw Dziecka**

Odpowiadając na pismo znak ZEW/500/15/10 w sprawie skreślenia wychowanków z ewidencji placówek opiekuńczo – wychowawczych, przedstawiam następujące stanowisko Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w tej sprawie:

Zgodnie z treścią § 22 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo – wychowawczych (Dz. U. Nr 201, poz. 1455), pobyt dziecka w placówce może zostać zakończony tylko postanowieniem sądu. W przypadku, gdy dziecko jest umieszczone pierwotnym postanowieniem sądu w placówce opiekuńczo – wychowawczej, a sąd umieszcza je np. w młodzieżowym ośrodku socjoterapii, nie zmieniając jednocześnie pierwszego postanowienia, to w świetle prawa nadal pozostaje ono wychowankiem placówki opiekuńczo – wychowawczej.

Należy zauważyć, że postanowienie sądu o umieszczeniu wychowanka placówki opiekuńczo – wychowawczej w innej placówce oświatowej lub poprawczej nie zmienia ani też nie uchyla automatycznie wcześniejszego postanowienia o umieszczeniu w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Aby postanowienie straciło ważność, sąd powinien wydać następne postanowienie, które wskazywałoby, że zmienia on lub uchyla wcześniejsze postanowienie w sprawie umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Jeżeli sąd nie zmienił pierwotnego postanowienia, to w świetle prawa, wychowanek umieszczony np. w młodzieżowym ośrodku socjoterapii nadal pozostaje wychowankiem

placówki opiekuńczo – wychowawczej, a więc nie ma podstaw prawnych do skreślenia go z ewidencji placówki opiekuńczo – wychowawczej.

Na placówce nadal ciążą nałożone przez sąd obowiązki w zastępstwie rodziców, takie jak zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka np. wyżywienia, odzieży, środków czystości, podręczników szkolnych, zapewnienie miejsca pobytu w okresie urlopowania z MOW lub MOS itp. Wychowanków MOW i MOS, którzy trafiają do tych placówek z domu rodzinnego, rodzice wyposażają w odzież, środki higieny i czystości, podręczniki i przybory szkolne oraz inne przedmioty osobistego użytku. Rodzice wnoszą też, zgodnie z przepisem §66 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 maja 2005 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. Nr 52, poz. 467 z późn. zm.), opłatę za posiłki w stołówce ośrodka równą wysokości kosztów surowca przeznaczonego na wyżywienie.

Za utrzymanie dziecka umieszczonego postanowieniem sądu w placówce opiekuńczo – wychowawczej, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, płaci powiat, z którego dziecko pochodzi. Placówka otrzymuje więc środki na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dziecka i powinna w ich ramach pokryć koszty żywności w placówce oświatowej oraz zapewnić dziecku osobiste wyposażenie, podobnie jak czynią to rodzice pozostałych wychowanków. Należy przy tym pamiętać, że nadal obowiązuje decyzja sądu o umieszczeniu dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej oraz, że nie ma żadnych podstaw prawnych, które pozwalałyby na skreślenie wychowanka umieszczonego w MOW lub w MOS z listy wychowanków placówki. Placówka nadal więc ponosi za tego wychowanka odpowiedzialność w zakresie zaspokojenia jego potrzeb bytowych.

Z powyższego wynika, że wychowanek skierowany przez sąd do MOW lub MOS nadal pozostaje wychowankiem placówki, a placówka nadal powinna otrzymywać z powiatu pochodzenia dziecka kwotę średniego miesięcznego kosztu utrzymania, z której pokrywa potrzeby osobiste i koszty żywności w ww. placówkach oświatowych oraz stałe koszty utrzymania placówki opiekuńczo – wychowawczej.

Powyższe stanowisko MPiPS jest systematycznie rozsyłane do Wydziałów Polityki Społecznej Urzędów Wojewódzkich oraz do wszystkich powiatowych centrów pomocy rodzinie i placówek opiekuńczo – wychowawczych, które występują z takim zapytaniem.

Praktyki skreślenia wychowanków z ewidencji placówek opiekuńczo – wychowawczych wynikają ze złej interpretacji tych przepisów przez samorządy powiatowe oraz dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych.

MINISTER
Jolanta Fedak